T005 A HÀM V 99-4-Kinh 99 Tịnh Thiên-Phật-Lãnh Quần Đặc

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH 99. TÒNH THIEÂN1 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi thaønh Vöông xaù. Baáy giôø coù Toân giaû teân laø Tònh Thieân2, töø nöôùc Tyø-ñeà-ha du haønh trong nhaân gian ñeán trong vöôøn Am-la taïi thaønh Di-hy-la. Saùng hoâm aáy, Toân giaû Tònh Thieân ñaép y mang baùt vaøo thaønh Di-hy-la khaát thöïc, theo thöù töï khaát thöïc, ñi laàn ñeán nhaø cuõ. Cuõng luùc aáy, meï cuûa Tònh Thieân, tuoåi ñaõ giaø, ñang daâng leã cuùng thaàn löûa taïi nhaø giöõa ñeå caàu sanh leân coõi Phaïm thieân, maø khoâng bieát Toân giaû Tònh Thieân ñang ñöùng ngoaøi cöûa. Baáy giôø, Tyø-samoân Thieân vöông ñoái vôùi Toân giaû Tònh Thieân sanh loøng kính tin cöïc kyø. Tyø-sa-moân Thieân vöông, cuøng vôùi caùc haøng Daï-xoa theo sau, ñang nöông vaøo hö khoâng maø ñi, thaáy Toân giaû Tònh Thieân ñang ñöùng ngoaøi cöûa; laïi thaáy trong nhaø giöõa meï Toân giaû ñang böng ñoà aên thöùc uoáng daâng cuùng thaàn löûa, maø khoâng thaáy con mình ñang ñöùng ngoaøi cöûa. Thaáy vaäy, töø khoâng trung haï xuoáng, ñeán tröôùc maët meï Tònh Thieân noùi keä raèng: Baø-la-moân-ni naøy, Phaïm thieân thaät xa vôøi, Vì muoán sanh nôi ñoù, ÔÛ ñaây thôø cuùng löûa. Chaúng phaûi ñöôøng Phaïm thieân, Thôø töï chi voâ ích? Naøy Baø-la-moân-ni, Tònh Thieân ñöùng ngoaøi cöûa, Caáu ueá ñaõ döùt saïch, Laø trôøi trong caùc trôøi. Vaéng laëng khoâng coù gì, Moät mình khoâng taøi saûn, Vì khaát thöïc vaøo nhaø,

1.

S. 6. 3. Brahmadeva. Bieät dòch, N0100(265).

2.

Tònh Thieân . Paøli: braøhmaòiyaø brahmadevo naøma... pabbajito, con trai cuûa moät nöõ Baø-la-moân, teân laø Brahmadeva, ñaõ xuaát gia.

Laø ngöôøi ñaùng cuùng döôøng.
Tònh Thieân kheùo tu thaân,
Ruoäng phöôùc toát Trôøi, Ngöôøi,
Xa lìa taát caû aùc,
Khoâng heà nhieãm, bò nhieãm,
Ñöùc ñoàng vôùi Phaïm thieân.
Thaân tuy ôû nhaân gian,
Maø khoâng nhieãm phaùp naøo,
Nhö roàng ñaõ thuaàn thuïc3,
Tyø-kheo soáng chaùnh nieäm,
Taâm mình kheùo giaûi thoaùt.
Neân daâng naém côm ñaàu4,
Laø ruoäng phöôùc toái cao.

Neân ñem taâm chaùnh tín,
Kòp thôøi cuùng döôøng nhanh.
Neân döï laäp hoøn ñaûo,
Khieán vò lai an laïc.
Baø xem aån só 5 naøy,
Ñaõ qua doøng bieån khoå.
Cho neân haõy tín taâm,
Kòp thôøi cuùng döôøng nhanh;
Neân döï laäp hoøn ñaûo,
Khieán vò lai an laïc.
Thieân vöông Tyø-sa-moân,
Chæ baøy, boû thôø löûa.
Baáy giôø, Toân giaû Tònh Thieân vì meï mình maø noùi phaùp baèng nhieàu caùch, soi saùng chæ baøy, laøm cho an vui, roài trôû ra ñöôøng maø ñi.

KINH 100. PHAÄT (1)6
3.
Haùn: thuaàn thuïc long ; neân hieåu laø “voi chuùa ñaõ ñöôïc kheùo huaán luyeän”.
Paøli: naøgavo danto.
4.
Nguyeân baûn: sô Phaät . Baûn Toáng: sô ñoaøn .
5.
Nguyeân Haùn: maâu-ni .
Toâi nghe nhö vaày:
Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaùveä.
Baáy giôø coù moät Baø-la-moân ñeán choã Phaät, cuøng thaêm hoûi söùc khoûe, roài ngoài lui qua moät beân, baïch Phaät raèng:
“Baïch Cuø-ñaøm, goïi laø Phaät, vaäy theá naøo laø Phaät? Laø teân do cha meï ñaët, hay laø do Baø-la-moân ñaët?”
Roài Baø-la-moân lieàn noùi keä raèng:
Phaät laø teân hôn heát,
Vöôït leân caû theá gian,
Laø do cha meï daët,
Goïi ñoù laø Phaät chaêng?
Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng keä ñaùp raèng:
Phaät thaáy ñôøi quaù khöù,
Thaáy vò lai cuõng vaäy,
Cuõng thaáy ñôøi hieän taïi,
Taát caû haønh khôûi dieät,

Trí saùng bieát roõ raøng,
Ñieàu caàn tu ñaõ tu,
Ñieàu neân ñoaïn ñaõ ñoaïn,
Cho neân goïi laø Phaät.
Nhieàu kieáp tìm löïa choïn,
Thuaàn khoå khoâng chuùt vui,
Coù sanh aét coù dieät,
Xa lìa döùt buïi nhô,
Nhoå goác gai keát söû,
Ñaúng giaùc goïi laø Phaät.
Phaät noùi keä xong, Baø-la-moân nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät ñaõ daïy, tuøy hyû hoan hyû, töø choã ngoài ñöùng daäy ra ñi.

KINH 101. PHAÄT (2)7

6.

Bieät dòch, N0100(266).

7.

A. iv. 36 Loke. Bieät dòch, N0100(267), N0125(38.3).

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi nöôùc Caâu-taùt-la, du haønh trong nhaân gian, ngoài nghæ tröa8 döôùi moät boùng caây giöõa hai thoân Höõu-tuøng-ca-ñeá9 vaø Ñoïa-cöu-la10. Luùc aáy coù moät Baø-la-moân thuoäc doøng hoï Ñaäu-ma11 ñang ñi treân con ñöôøng kia, ñeán sau Phaät. OÂng thaáy daáu chaân Phaät hieän ra nhö baùnh xe ngaøn caêm, daáu chæ roõ raøng, chæ beân trong thì ñeàu, voøng chæ beân ngoaøi thì troøn, taát caû ñeàu ñeïp ñeõ vaø ñaày ñaën. Thaáy vaäy, lieàn töï nghó: “Ta chöa töøng thaáy ngöôøi theá gian naøo maø coù daáu chaân nhö vaäy. Giôø ta phaûi theo daáu maø tìm ra ngöôøi naøy.” OÂng lieàn theo daáu chaân ñöa ñeán choã Phaät, thaáy Ñöùc Theá Toân ñang ngoài nghæ tröa döôùi moät boùng caây, dung maïo ñoan nghieâm tuyeät theá, caùc caên vaéng laëng, taâm Ngaøi an ñònh tòch tónh, ñieàu phuïc ñeä nhaát, thaønh töïu chaùnh quaùn, aùnh saùng röïc rôõ, gioáng nhö nuùi vaøng. Sau khi ñaõ thaáy vaäy roài, lieàn baïch: “Ngaøi laø Trôøi chaêng?” Phaät baûo Baø-la-moân: “Ta chaúng phaûi laø Trôøi.” Laïi hoûi: “Laø Roàng, Daï-xoa, Caøn-thaùt-baø, A-tu-la, Ca-laâu-la, Khaån-na-la, Ma-haàu-la-giaø, Nhaân, Phi nhaân chaêng?” Phaät baûo Baø-la-moân: “Ta chaúng phaûi Roàng … cho ñeán Nhaân, Phi nhaân.” Baø-la-moân baïch Phaät: “Neáu baûo raèng chaúng phaûi Trôøi, chaúng phaûi Roàng… cho ñeán chaúng phaûi Nhaân, chaúng phaûi Phi nhaân, vaäy thì Ngaøi laø ai?” Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng keä ñaùp raèng: Trôøi, Roàng, Caøn-thaùt-baø, Khaån-na-la, Daï-xoa, A-tu-la khoâng laønh,

8.

Nguyeân baûn: nhaäp taän chaùnh thoï . Theo baûn Toáng, söûa laïi: nhaäp truù...

. Paøli: divaøvihaøra.
9.
Höõu-tuøng-ca-ñeá . Baûn Toáng: Höõu-tæ-ca-ñeá . Paøli: Ukkæeha.
10.
Ñoïa cöu-la . Paøli: Setavya.
11.
Ñaäu-ma chuûng taùnh . Paøli: Doòo braøhmaòo, Baø-la-moân Doòa.
Nhöõng La-haàu-la-giaø,
Nhaân cuøng chaúng phaûi Nhaân,
Ñeàu do phieàn naõo sanh.
Laäu hoaëc phieàn naõo naøy,
Taát caû, Ta ñaõ boû,
Ñaõ phaù, ñaõ dieät saïch,
Nhö hoa Phaân-ñaø-lôïi,
Tuy sanh töø trong nöôùc,
Nhöng chöa töøng dính nöôùc.
Ta tuy sanh theá gian,
Chaúng bò nhieãm theá gian,
Nhieàu kieáp thöôøng löïa choïn,
Thuaàn khoå khoâng chuùt vui.
Taát caû haønh höõu vi,
Thaûy ñeàu bò sanh dieät,
Tröø nhô, khoâng lay ñoäng,
Ñaõ nhoå saïch gai goùc,
Cuøng toät bôø sanh töû,
Cho neân goïi laø Phaät.
Phaät noùi kinh naøy xong, Baø-la-moân Ñaäu-ma nghe nhöõng gì Ñöùc
Phaät ñaõ daïy, tuøy hyû hoan hyû, roài tieáp tuïc maø ñi.

KINH 102. LAÕNH QUAÀN ÑAËC12

Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø, thaønh Vöông xaù. Baáy giôø vaøo buoåi saùng sôùm, Ñöùc Theá Toân ñaép y mang baùt vaøo thaønh Vöông xaù khaát thöïc, theo thöù töï khaát thöïc, ñeán nhaø Baø-la-moân

Baø-la-ñaäu-baø-giaù13. Luùc aáy, Baø-la-moân tay caàm caùi thìa goã ñöïng ñaày thöùc aên, söûa soaïn cuùng döôøng löûa, ñang ñöùng ôû beân cöûa. Töø xa troâng thaáy Phaät ñi ñeán, oâng lieàn goïi Phaät raèng:

12.

Sn. 1.7. Vasala. Bieät dòch, N0100(268).

13.

Baø-la-ñaäu-baø-giaù . Paøli: Aggika-Bhaøradvaøja, Bhaøradvaøja thôø löûa.
“Haõy döøng laïi! Döøng laïi! Naøy gaõ tieän daân14, chôù ñeán gaàn cöûa toâi.”
Phaät baûo Baø-la-moân:
“OÂng coù bieát tieän daân vaø phaùp cuûa tieän daân khoâng?”
Baø-la-moân noùi:
“Toâi khoâng bieát tieän daân vaø cuõng khoâng bieát phaùp cuûa tieän daân. Vaäy, Sa-moân Cuø-ñaøm coù bieát tieän daân vaø phaùp cuûa tieän daân khoâng?”
Phaät baûo:
“Ta bieát roõ veà tieän daân vaø phaùp cuûa tieän daân.”
Ngay luùc ñoù Baø-la-moân ñeå xuoáng nhöõng duïng cuï thôø löûa, voäi vaøng traûi giöôøng ngoài, môøi Ñöùc Phaät ngoài vaø thöa raèng:
“Baïch Cuø-ñaøm, xin vì toâi maø noùi veà tieän daân vaø phaùp cuûa tieän daân.”
Ñöùc Phaät lieàn ngoài vaøo choã ngoài vaø noùi keä raèng:
Taâm saân nhueá oâm haän,
Che giaáu caùc loãi laàm,
Khôûi aùc kieán, phaïm giôùi,
Doái traù khoâng chaân thaät;
Nhöõng con ngöôøi 15 nhö vaäy,
Neân bieát, laø tieän daân.
Hung baïo, tham, buûn xæn,
AÙc duïc, keo, traù nguïy,
Taâm khoâng hoå, khoâng theïn,
Neân bieát, laø tieän daân.
Loaøi moät sanh, hai sanh,16
Taát caû ñeàu saùt haïi,
Khoâng coù loøng thöông xoùt,
Ñoù laø haïng tieän daân.
14. Nguyeân Haùn: laõnh quaàn ñaëc : gaõ chaên boø. Paøli: vasalaka, gaõ tieän daân, ngöôøi heøn haï. Baûn Haùn ñoïc laø vacchalaka. 15. Nguyeân Haùn: só phu .
16. Nhaát sanh, nhò sanh . Paøli: ekajaö vaø dvijaö; Sôù giaûi: tröø loaøi sanh tröùng, coøn laïi laø loaøi moät (laàn) sanh. Hai laàn sanh, laø loaøi sanh tröùng.

Hoaëc gieát, troùi, ñaùnh, ñaäp,
Thoân xoùm cuøng thaønh aáp,
Traùch maéng caùch voâ ñaïo,17
Bieát ñoù laø tieän daân.
ÔÛ, döøng vaø ñi ñöôøng,
Daãn ñaàu moät nhoùm ñoâng,
Haønh haï ngöôøi döôùi tay,
Gaây sôï haõi böùc hieáp,

Thuû lôïi veà cho mình,
Bieát ñoù laø tieän daân.
Thoân xoùm cuøng ñaát troáng,
Vaät coù chuû, khoâng chuû,
Chieám ñoaït laøm cuûa mình,
Bieát ñoù laø tieän daân.
Töï boû beâ vôï mình,
Laïi khoâng vaøo nhaø ñieám,
Maø xaâm ñoaït vôï ngöôøi,
Bieát ñoù laø tieän daân.
Nhöõng thaân thuoäc trong ngoaøi,
Thieän tri thöùc ñoàng taâm,
Xaâm phaïm vaät hoï yeâu,
Bieát ñoù laø tieän daân.
Noùi doái löøa gaït ngöôøi,
Gaït laây cuûa khoâng chöùng,
Ngöôøi ñoøi maø khoâng traû,
Bieát ñoù laø tieän daân.
Vì mình cuõng vì ngöôøi,
Vì traùch, hoaëc vì tieàn,18
Maø huøa theo lôøi ngöôøi,

17. Paøli: niggaøhako samaóóaøto, keû ñöôïc goïi laø aùp böùc. Baûn Haùn hieåu niggaøhaka laø keû traùch maéng. 18. Ñeå baûn: (...) caäp taøi döõ : hoaëc vì ngöôøi cho tieàn (maø laøm chöùng doái). AÁn Thuaän theo Toáng-Nguyeân-Minh söûa laïi laø (...) caäp voâ traùch (khoâng bò quôû traùch). Paøli: dhanahetu.

Noùi doái, chöùng cho ngöôøi;
Ngöôøi noùi doái nhö vaäy,
Bieát ñoù laø tieän daân.
Taïo nghieäp aùc, baát thieän,
Khoâng coù ngöôøi hay bieát,
AÅn giaáu che toäi aùc,
Bieát ñoù laø tieän daân.
Neáu ngöôøi hoûi nghóa naøy,
Laïi ñaùp baèng phi nghóa,
Ñieân ñaûo löøa doái ngöôøi,
Bieát ñoù laø tieän daân.
Thaät troáng, khoâng coù gì,
Maø khinh cheâ ngöôøi trí,
Ngu si vì lôïi mình,

Bieát ñoù laø tieän daân.
Cao maïn töï hueânh hoang,
Ñi cheâ bai ngöôøi khaùc,
Kieâu maïn thaät thaáp heøn,
Bieát ñoù laø tieän daân.
Töï taïo caùc loãi laàm,
Laïi ñoå loãi ngöôøi khaùc,
Noùi doái cheâ thanh baïch,
Bieát ñoù laø tieän daân.
Tröôùc nhaän lôïi döôõng ngöôøi,
Khi ngöôøi aáy ñeán mình,
Khoâng coù loøng ñeàn ñaùp,
Bieát ñoù laø tieän daân.
Sa-moân, Baø-la-moân,
Ñeán khaát caàu nhö phaùp,
Khoâng cho maø quôû traùch,
Bieát ñoù laø tieän daân.
Neáu cha meï tuoåi giaø,
Khí löïc treû ñaõ suy,
Khoâng chaêm lo phuïng döôõng,
Bieát ñoù laø tieän daân.
Cha meï, baäc toân tröôûng,
Anh em, quyeán thuoäc thaân.
Thaät khoâng phaûi La-haùn,
Töï hieän ñöùc La-haùn,
Laø giaëc lôùn theá gian,
Bieát ñoù laø tieän daân.
Sanh doøng hoï toân quyù,
Hoïc saùch Baø-la-moân,
Maø ôû trong choã ñoù,
Taäp laøm caùc nghieäp aùc,
Khoâng vì sanh nôi quyù,
Maø khoûi toäi, thoaùt ñöôøng aùc;
Hieän taïi bò quôû traùch,
Ñôøi sau vaøo ñöôøng aùc.
Sanh nhaø Chieân-ñaø-la,
Ñôøi goïi Tu-ñaø-di19,
Tieáng ñoàn khaép thieân haï,
Chieân-ñaø-la khoâng coù;

Baø-la-moân, Saùt-lôïi,
Ñaïi toäc, thaûy cuùng döôøng.
Theo ñöôøng leân Tònh thieân20,
Soáng bình ñaúng chaân thaät,
Khoâng vì choã sanh chöôùng,
Maø khoâng sanh Phaïm thieân,
Hieän taïi tieáng ñoàn toát,
Ñôøi sau sanh coõi laønh,
Hai ñôøi oâng neân bieát,
Nhö Ta ñaõ chæ baøy,
Khoâng vì doøng hoï sanh,
Maø goïi laø tieän daân.

19. Tu-ñaø-di ; coù leõ ñoàng nhaát vôùi Maøtaíga cuûa Paøli: Boà-taùt sanh laøm ngöôøi Chieân-ñaø-la (giai caáp haï tieän) teân laø Maøtaíga, nhöng danh tieáng ñoàn vang, khieán caùc nhaø ñaïi toäc cuõng phaûi cung kính. Xem Maøtaíga jaøtaka (N0497). 20. Tònh thieân ñaïo , töùc ñöôøng daãn leân Phaïm thieân.

Khoâng vì doøng hoï sanh, Maø goïi Baø-la-moân. Haønh nghieäp, thaønh tieän daân; Haønh nghieäp, Baø-la-moân. Baø-la-moân baïch Phaät raèng: Ñaïi Tinh Taán, ñuùng vaäy! Ñaïi Maâu-ni, ñuùng vaäy! Khoâng vì choã sanh ra, Maø goïi laø tieän daân, Khoâng vì choã sanh ra, Goïi laø Baø-la-moân, Haønh nghieäp, thaønh tieän daân; Haønh nghieäp, Baø-la-moân. Baáy giôø, Baø-la-moân thôø löûa Baø-la-ñaäu-baø-giaù caøng ñöôïc theâm tín taâm, beøn laáy baùt ñöïng ñaày thöùc aên thöôïng haûo daâng leân Ñöùc Theá Toân. Theá Toân khoâng nhaän, vì noùi baøi keä naøy maø coù ñöôïc, nhö baøi keä ñaõ noùi treân. Baáy giôø, Baø-la-moân thôø löûa Baø-la-ñaäu-baø-giaù thaáy thöùc aên hieän ra ñieàm laï (nhö kinh 98) loøng tin cuûa oâng caøng taêng, baïch Phaät raèng: “Baïch Theá Toân, nay con coù ñöôïc pheùp ôû trong Chaùnh phaùp luaät xuaát gia thoï cuï tuùc khoâng?” Phaät baûo Baø-la-moân: “Nay oâng ñöôïc pheùp ôû trong Chaùnh phaùp luaät xuaát gia thoï cuï tuùc.” Sau khi ñöôïc xuaát gia roài, moät mình laëng leõ tö duy (nhö tröôùc ñaõ noùi … cho ñeán ñaéc quaû A-la-haùn, taâm kheùo giaûi thoaùt). Khi Baø-la-moân Baø-la-ñaäu-baø-giaù ñaõ ñaéc A-la-haùn, taâm kheùo giaûi thoaùt roài, thì töï bieát ñöôïc hyû laïc, lieàn noùi baøi keä raèng: Traùi ñaïo, caàu thanh tònh, Cuùng döôøng teá thaàn löûa, Khoâng bieát ñaïo thanh tònh, Nhö keû muø baåm sinh. Nay ñaõ ñöôïc an laïc,

Xuaát gia thoï cuï tuùc,
Chöùng ñaït ñöôïc ba minh.
Lôøi Phaät daïy ñaõ laøm,
Tröôùc Baø-la-moân khoù,
Nay laø Baø-la-moân,
Ñaõ taém, saïch buïi baån,
Vöôït chö Thieân bôø kia.21

21. Baûn Haùn, “21. Töông öng Baø-la-moân” ñeán ñaây bò caét ngang do söï roái loaïn soá quyeån. Töông öng naøy ñöôïc noái tieáp vôùi kinh soá 1178, quyeån 44.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.